Organisatieonderdeel: Leefomgeving
Mail behandelaar: b.dejong@barneveld.nl
Telefoonnummer: +31620037688

Raadsvoorstel nr. 3003
Barneveld, 14 september 2023
Portefeuillehouder: M.H.J. Pluimers-Foeken

Onderwerp: **Voorstel vervanging drie bruggen**

Samenvatting raadsvoorstel

Voor een drietal bruggen binnen de gemeente Barneveld geldt sinds eind 2022 een gewichtsbeperking. Twee van de bruggen liggen in de Stoutenburgerweg en de andere brug ligt in de Lunterseweg. Om de veiligheidsrisico's (bezwijken bruggen) en de invloed van de gewichtsbeperking op de bereikbaarheid te verhelpen, is vervanging op een zo kort mogelijk termijn gewenst. Inmiddels is het Voorlopige Ontwerp (VO) van de nieuwe bruggen gereed en volgt de aanbestedingsprocedure. Tijdens het aanbestedingstraject worden de marktpartijen uitgedaagd een plan aan de gemeente te presenteren waarmee een zo kort mogelijk periode van afsluiting mogelijk is. Daarbij dient wel rekening te worden gehouden met het maximale bedrag dat beschikbaar is voor het vervangen van de drie bruggen. In het vervolgtraject wordt het VO verder uitgewerkt tot een gedetailleerd ontwerp en wordt bepaald welke bouwmethode wordt gebruikt om de hinder zoveel mogelijk te beperken. Communicatie hierover met de bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden is een belangrijk onderdeel binnen het voorbereidingstraject. De realisatie is gepland in 2024 en 2025.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met de, in dit voorstel, voorgestelde vervanging van drie bruggen. De hiervoor benodigde dekking is aanwezig via het Uitvoeringsplan investeringen 2023.

1. Inleiding

Aanleiding
Voor een drietal bruggen binnen de gemeente Barneveld is in 2022 een gewichtsbeperking ingesteld. Betreffende bruggen zijn in eigendom van en in beheer bij de gemeente Barneveld. Twee van de bruggen zijn gelegen in de Stoutenburgerweg ter hoogte van de Esvelderbeek (maximaal 40 ton) en Barneveldse Beek (maximaal 20 ton). De derde brug bevindt zich in de Lunterseweg en ligt over de Barneveldse Beek (maximaal 40 ton). Gezien de staat van onderhoud, de leeftijd en de veiligheidsrisico's is het noodzakelijk deze bruggen te vervangen. Om die reden is het vervangen van de bruggen opgenomen als project in het Uitvoeringsplan investeringen 2023. Het uitvoeringsplan is 8 februari 2023 door de raad vastgesteld. Daarbij is afgesproken dat bij projecten met een budget hoger dan € 500.000 de raad voorafgaand aan aanwending van het krediet inhoudelijk wordt geraadpleegd. Omdat het projectkrediet hoger is, is deze afspraak voor de vervanging van de bruggen van toepassing. In dit voorstel daarom de inhoudelijke informatie over dit project.

Reden gewichtsbeperking en vervanging
Conform CUR CUR-Aanbeveling 117:2020 vindt eens in de 5 jaar een visuele inspectie plaats van de civiele kunstwerken (o.a. bruggen) die in beheer zijn bij de gemeente Barneveld. In 2021 heeft de laatste inspectie plaatsgevonden. Uit de inspectieresultaten kwam naar voren dat genoemde bruggen in slechte conditie verkeren. De partij die de inspectie heeft uitgevoerd adviseerde om de bruggen op korte termijn te vervangen. Vanuit deze inspectie bleek niet een direct veiligheidsrisico en is niet een beperking van het maximale gewicht in verkeersbelasting geadviseerd. Om er zeker van te zijn dat vervanging noodzakelijk is, is een second opinion uitgevraagd. De bevindingen vanuit de second opinion leidde tot het per direct instellen van een beperking op het maximale gewicht in verkeersbelasting. Het instellen van de gewichtsbeperking heeft ertoe geleidt dat het verkeer boven het maximaal toelaatbaar gewicht niet langer gebruik mag maken van de bruggen. Dit leidt tot omrijdtijd voor dit verkeer en extra verkeersbelasting op andere wegen. De ingestelde omleidingsroutes lopen deels over wegen van omliggende gemeenten, provincie Gelderland en Rijkswaterstaat. Om deze situatie zo kort mogelijk te laten duren is besloten de voorbereidingen voorafgaand aan de daadwerkelijke vervanging zo snel mogelijk te starten.

Wat is er tot nu toe gedaan?

Vanaf oktober 2022 zijn door diverse partijen werkzaamheden uitgevoerd tijdens het voorbereidingstraject. Tot nu toe is gerealiseerd:

- Instellen gewichtsbeperking en omleidingsroutes.
- Communicatie richting bewoners en raad over noodzaak gewichtsbeperking.
- Aanvraag van toestemming (middels collegevoorstel) inzet budget t.b.v. voorbereidingstraject.
- Uitvraag en opdrachtverstrekking t.b.v. engineeringstraject.
- Afstemming met;
    - gemeente Leusden over brug Stoutenburgerweg op gemeentegrens.
    - waterschap Vallei en Veluwe.
    - diverse andere teams binnen gemeente o.a. Stedenbouw over de vormgeving en Verkeer over inrichtingseisen en -wensen, bereikbaarheid en verkeersmaatregelen.
    - een aantal direct aanwonenden en bedrijven.
- Voorbereiding aanbestedingsprocedure.
- Afstemming met nutspartijen over de te verleggen kabels en leidingen.
- Afstemming met Omgevingsdienst De Vallei (ODDV).
- Uitvoeren van diverse onderzoeken:
    - geotechnisch onderzoek en drachtkrachtmetingen
    - in beeld brengen van ligging kabels en leidingen (proefsleuven).
    - bodemonderzoek
    - flora- en faunaonderzoek
    - inmeten van de bestaande bruggen
    - archeologisch onderzoek
    - onderzoek naar ontplofbare oorlogresten
- Op basis van alle verkregen informatie is voor de drie bruggen een Schetsontwerp (SO) opgesteld.

Wat is de stand van zaken en hoe ziet het vervolg eruit?
Inmiddels is het Voorlopig Ontwerp (VO) voor de nieuwe bruggen gereed met een daarop gebaseerde raming van de kosten. Op basis hiervan wordt om een marktpartij gecontracteerd die het VO verder uitwerkt naar een Definitief Ontwerp (DO) en vervolgens naar een Uitvoeringsontwerp (UO). De wordt binnen een bouwteamovereenkomst gedaan. Dit betekent dat het vervolgtraject tot het eindproduct in een samenwerkingsverband (bouwteam) tussen de gemeente en de marktpartij tot stand komt. Voordeel hiervan is dat dit minder tijd kost dan een traditionele aanbesteding en de kennis van de marktpartij benut wordt bij de totstandkoming van de nieuw te realiseren bruggen. Bijvoorbeeld het aandragen van innovatieve bouwmethoden om het daadwerkelijk vervangen van de bruggen zo kort mogelijk te laten duren. Om te komen tot een bouwteam met de meest geschikte marktpartij is een Programma van Eisen, een Projectscope en een Aanbestedingsdocument opgesteld. Deze documenten zijn nodig om de aanbestedingsprocedure te kunnen starten. Middels een selectieprocedure wordt bepaald welke van de drie marktpartijen opdracht krijgt voor het vervolgtraject. Onder 7. Proces is een planning met daarin de doorlooptijd van de resterende fasen opgenomen.

Hoe zorgen we ervoor dat de periode van afsluiting zo kort mogelijk is?
Eén van de belangrijkste eisen in de uitvraag aan de marktpartijen is het zoveel mogelijk beperken van de verkeershinder. Met andere woorden: de periode van afsluiting van betreffende wegen (Lunterseweg en Stoutenburgerweg) moet zo kort mogelijk worden gehouden. Voor het vervangen van de brug in de Lunterseweg is op een eerder moment aan de raad gecommuniceerd dat het nodig is de Lunterseweg drie maanden af te sluiten. Vanuit de raad is gevraagd te trachten deze periode waar mogelijk te verkorten. Vanuit de gemeentelijke organisatie er altijd het streven om de verkeershinder tijdens werkzaamheden zoveel als mogelijk te beperken. Tijdens het aanbestedingstraject worden de marktpartijen uitgedaagd een plan aan de gemeente te presenteren waarmee een zo kort mogelijk periode van afsluiting wordt bereikt. Daarbij dient wel rekening te worden gehouden met het maximaal bedrag dat beschikbaar is voor het vervangen van de drie bruggen.

Hoe komen de nieuwe bruggen eruit te zien?
In het SO is de vormgeving schetsmatig gevisualiseerd. Dit is vervolgens meer technisch uitgewerkt in het VO. Het SO en VO van de drie bruggen zijn als bijlagen aan dit raadsvoorstel toegevoegd. De vormgeving van de nieuwe bruggen is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Het uiterlijk van de bruggen blijft grotendeels gelijk aan dat van de huidige bruggen. De opbouw bestaat uit een betonnen onderconstructie met daarop een vlak betonnen brugdek. Op het brugdek komt aan beide zijden een gemetselde leuning.
- Hiervoor is gekozen omdat:
    - De huidige vormgeving en opbouw goed functioneert en voldoet aan de eisen/wensen van het waterschap

    - Het uiterlijk aansluit bij andere vergelijkbare bruggen over de Laaglandbeken in de Gelderse Vallei binnen de gemeente. Zo ontstaat een ‘familie’ van bruggen.
    - De bouwkosten van een brug met een vlak brugdek aanzienlijk lager zijn dan die van een getoogde brug (brugdek met een ronding). Deze mogelijkheid is onderzocht omdat een getoogde brug meer opvalt en meer de nadruk legt op de te passeren watergang (meer ‘beleving’ van de beek).
    - Een gemetselde leuning aansluit bij de bouwstijl van gebouwen in de omgeving.
- Breedte en indeling profiel van de bruggen:
    - Brug Lunterseweg: handhaven huidige breedte. Net als in de huidige situatie wordt aan beide zijden van de rijbaan ruimte gereserveerd voor een fietspad en een trottoir.
    - Bruggen Stoutenburgerweg: beide bruggen worden breder dan de huidige bruggen. Om te voldoen aan de geldende richtlijn is tussen de brugleuningen 1 meter meer ruimte nodig om ervoor te zorgen dat de rijbaan ter hoogte van de bruggen voldoende breed is.
- Brugleuningen:
    - Aan beide zijden van de bruggen komen, net als in de huidige situatie, gemetselde borstweringen. De nieuwe borstweringen worden aan de bovenzijde voorzien van een stalen deksloof met stalen leuningwerk. In de rechter vleugelmuur wordt de naam van de te kruisen beek verwerkt.
- De huidige leuningen zijn circa 1 meter hoog. Om te voldoen aan het bouwbesluit is voor de nieuwe bruggen in de Stoutenburgerweg een hoogte van 1,30 meter vereist. Voor de nieuwe brug in de Lunterseweg is een hoogte van 1,00 meter voldoende omdat hier een trottoir langs de leuning ligt en de eis van 1,30 meter alleen geldt wanneer fietsers direct naast de leuning rijden.

Informatieverstrekking aan de raad over het Definitieve Ontwerp (DO)
De raad krijgt het DO ter kennisname aangeboden. Daarbij worden de aanpassingen ten opzichte van het VO toegelicht in een begeleidend memo.

2. Door de raad gestelde kaders
Door de raad zijn geen specifieke kaders vastgesteld voor de civiele kunstwerken in beheer en eigendom van de gemeente Barneveld. In 2024 volgt een beheerplan civiele kunstwerken waarin de te hanteren kaders worden voorgesteld aan de raad.

3. Effect

a) Meetbaar effect:
Door het vervangen van de bruggen zijn deze weer veilig te gebruiken voor al het verkeer over een periode van minimaal 100 jaar. Een minimale levenscyclus van 100 jaar is voorgeschreven als te hanteren ontwerpeis. Dit is gebruikelijk bij betonnen verkeersbruggen.

b) Maatschappelijk effect:
Omwille van de bereikbaarheid en de veiligheid is het nodig om de bruggen zo snel mogelijk te vervangen. De ingestelde gewichtsbeperking zorgt ervoor dat verkeer boven de 20 of 40 ton geen gebruik mag maken van de bruggen. Dit verstoort de bereikbaarheid en leidt tot extra verkeersbelasting op andere wegen (ook die van andere wegbeheerders) en extra reistijd voor het verkeer boven de 20 of 40 ton. Daarnaast bestaat het risico op bezwijken van een brug wanneer deze (per abuis dan wel opzettelijk) toch te zwaar wordt belast.

4a. Argumenten

1.1. Zorgdragen voor veiligheid en bereikbaarheid
Zie 3.b) Maatschappelijk effect.

1.2. Voldoen aan wettelijke verplichtingen
De Wegenwet eist dat iedere gemeente zorgt draagt dat haar wegen en onderliggende civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, tunnels) veilig begaanbaar zijn. De gemeente is aansprakelijk wanneer dit niet het geval is en hierdoor schade of letsel ontstaat.

4b. Tegenargumenten/kanttekeningen
Er zijn geen tegenargumenten/kanttekeningen voorzien.

5. Alternatieve scenario's
Er zijn geen alternatieve scenario’s voorzien.

6. Participatie en communicatie

a) Participatie:

De gemeente Barneveld vindt het betrekken en het verkrijgen van draagvlak onder de bewoners belangrijk. Daarom is het participatiebeleid opgesteld dat in april 2022 is vastgesteld door de gemeenteraad.
Hierin staan de geldende randvoorwaarden voorafgaand aan de verdere invulling van een participatietraject. De vastgestelde randvoorwaarden zijn: tijd, capaciteit en middelen, creatieve/beleidsruimte, meerwaarde, veiligheid. In het participatiebeleid vindt u een toelichting op de randvoorwaarden. Het vervangen van de bruggen is getoetst aan deze randvoorwaarden. De toetsing aan de randvoorwaarden geeft de volgende bevindingen:

- Creatieve/beleidsruimte: aan de vormgeving van de bruggen verandert er vrijwel niets m.u.v. de aanpassing om te voldoen aan vastgestelde richtlijnen dan wel wettelijke eisen. Er is daardoor nauwelijks creatieve ruimte voor de bewoners om mee te denken in het ontwerp van de bruggen.
- Meerwaarde: gezien de beperkte creatieve/beleidsruimte valt de vervanging van de bruggen vanuit het participatiebeleid onder trede 1: meeweten en informeren.

Het vervangen van de bruggen heeft een aanzienlijke impact op de bereikbaarheid en is er sprake van ernstige verkeershinder. Afstemming en communicatie hierover met de bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden is daarom erg belangrijk. Meer hierover onder b) Communicatie.

b) Communicatie:
Communicatie over de werkzaamheden een belangrijk aandachtspunt. Juiste en tijdige communicatie zorgt voor begrip voor het uitvoeren van wegwerkzaamheden en de daarbij behorende overlast. Met de bewoners, ondernemers (en specifiek in het geval van de Lunterseweg: de kerken), die tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden beperkt bereikbaar zijn, vindt voorafgaand aan de werkzaamheden afstemming plaats. Hetzelfde geldt voor de hulpdiensten en andere stakeholders. Ruim voorafgaand aan de daadwerkelijke werkzaamheden wordt bepaald hoe de informatieverstrekking plaatsvindt. Tijdens de uitvoering worden bewoners door de aannemer geïnformeerd over de bereikbaarheid en op de hoogte gehouden van de voortgang.

7. Proces

Vervolg/besluitvormingsproces
Na vaststelling van dit voorstel door de raad is het besluitvormingsproces afgerond.

Vervolgstappen/planning/uitvoering:
Het voornemen is de vervanging van de drie bruggen in het vervolg van 2023 en de eerste helft van 2024 verder voor te bereiden. De daadwerkelijke vervanging vindt in de tweede helft van 2024 en in 2025 plaats. Per brug wordt de periode van vervanging ingepland en afgestemd met de diverse stakeholders en andere werkzaamheden, afsluitingen en omleidingen. Onder 9. Risico’s zijn een aantal redenen genoemd die mogelijk leiden tot vertraging in de planning. De planning van de voorbereiding en realisatie is als volgt:

Te doorlopen planningsfasen	**Van**	**Tot**
Initiatieffase	Afgerond	
Analysefase	Afgerond	
Schetsontwerp (SO)	Afgerond	
Voorlopig ontwerp (VO)	Afgerond	
Aanbestedingsfase	Medio september 2023	Medio november 2023
Definitief Ontwerp (DO) en Uitvoeringsontwerp (UO) incl. communicatietraject	Medio november 2023	Medio april 2023
Realisatiefase brug Lunterseweg	Zomerperiode 2024 (exacte periode nader te bepalen in overleg met de diverse stakeholders).	
Realisatiefase brug Stoutenburgenweg - Barneveldse Beek	Najaar 2024/voorjaar 2025 (meest geschikte uitvoeringsperiode nader te bepalen in overleg met de diverse stakeholders).	

Realisatiefase brug Stoutenburgerweg - Esvelderbeek	Najaar 2024/voorjaar 2025 (meest geschikte uitvoeringsperiode nader te bepalen in overleg met de diverse stakeholders).
Nazorgfase	Tot 12 maanden na oplevering bij einde realisatie.

Uitgangspunten planning:
- Bruggen Stoutenburgerweg:
    - in verband met de bereikbaarheid is het niet mogelijk de bruggen in de Stoutenburgerweg gelijktijdig te vervangen. Omdat de brug over de Barneveldse Beek de grootste gewichtsbeperking heeft (maximaal 20 ton), wordt deze als eerste vervangen.
    - Aandachtspunt: de bereikbaarheid voor landbouwverkeer tijdens het oogstseizoen.
    - Aandachtspunt: afstemming op reconstructie Hoevelakenseweg in Terschuur.
- Brug Lunterseweg: uitvoering tijdens de zomervakantie.
    - Tijdens zomervakantie geen scholieren en minder verkeer.
    - De gemiddelde afvoercapaciteit van de beek is in de zomerperiode het laagst. Om de brug te vervangen is het nodig de beek deels te dempen. De gemiddelde hoeveelheid water die in de herfst en winter door de beek stroomt is te groot om de beek te kunnen dempen.
    - Reconstructie Churchillstraat is dan afgerond.

Evaluatie/controle:
Na afronding van het project vindt een projectevaluatie plaats.

8. Financiële gevolgen
Het vervangingskrediet voor de bruggen is begroot op € 1.400.000. Daarnaast is er een krediet van € 200.000 begroot voor de projectvoorbereiding. De benodigde middelen zijn reeds beschikbaar gesteld in het Uitvoeringsplan investeringen 2023. Aanvullend stelt de gemeente Leusden een krediet beschikbaar*. De voorlopige raming past binnen de beschikbare middelen.

** Financiële bijdrage gemeente Leusden*
De burg in de Stoutenburgerweg over de Barneveldse Beek ligt op de gemeentegrens met de gemeente Leusden. De brug is in beheer bij en in eigendom van de gemeente Barneveld. Met de gemeente Leusden is overeengekomen dat zij de helft van de vervangingskosten voor haar rekening neemt. Tevens is met de gemeente Leusden overeengekomen dat zij de helft van de toekomstige instandhoudingskosten voor haar rekening neemt. Dit wordt jaarlijks afgerekend op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten.

Aanleg nieuwe damwand voor waterschap Vallei & Veluwe
Op verzoek van het waterschap wordt een extra damwand gerealiseerd die aansluit op de brug in de Stoutenburgerweg over de Barneveldse Beek. Deze kosten worden door het waterschap betaald.

9. Risico's

Mogelijke vertraging op de planning
De onder 7. Proces opgenomen planning is, in onze ogen, een realistische inschatting. Wel is de haalbaarheid ervan afhankelijk van diverse, op dit moment, onvoorziene factoren, zoals:
- Verleggen kabels en leidingen: door de brugdekken, maar ook door de bodem van de beken nabij de bruggen bevinden zich een tal van kabels en leidingen. Voorafgaand aan de sloop van de bruggen is het nodig om de kabels en leidingen te verleggen. Het verleggen gebeurt door derden (nutspartijen). Als gemeente kunnen we slecht beperkt invloed uitoefenen op het moment waarop hiervoor tijd wordt ingepland.
- Benodigde vergunningen: er zijn diverse vergunning nodig om de bruggen te mogen vervangen. Vergunningstrajecten kunnen om diverse redenen langer duren dan de vastgestelde behandelingstermijn.
- Duur van het communicatietraject dat nodig is voor het creëren van voldoende draagvlak vanuit omgeving in relatie tot de onoverkomelijke verkeershinder en -doorstroming. Ook ten aanzien van beperkte bereikbaarheid voor bewoners in de directe omgeving van de drie bruggen tijdens de uitvoering. Met name voor de brug Lunterseweg is het van belang te zoeken naar een oplossing om de hinder en de afsluiting voor verkeer zo kortstondig mogelijk te laten zijn.

Mogelijke financiële overschrijding
De onder 8. Financiële gevolgen genoemde bedragen zijn gebaseerd op een raming op basis van het VO. In een VO-raming wordt standaard rekening gehouden met een percentage onvoorziene kosten, omdat het ontwerp nog niet definitief is en/of tot in detail is uitgewerkt. In het DO wordt het ontwerp verder gedetailleerd

en kunnen de kosten nauwkeuriger in beeld worden gebracht. Onder andere het verleggen van de kabels en leidingen kan duurder zijn dan in de VO-fase rekening mee is gehouden. Ook een innovatieve bouwmethodiek kan duurder zijn dan de traditionele bouw van een brug. Wanneer dat het geval is, dient te worden afgewogen of de voordelen hiervan (kortere periode van afsluiting) opwegen tegen de extra kosten.

Lengte periode van afsluiting/verkeershinder
Het slopen van een bestaande brug en de aanleg van een nieuwe brug neemt de nodige tijd in beslag. De raad heeft eerder aangeven dat een periode van drie maanden afsluiting wordt ervaren als veel te lang. Of en hoeveel korter de periode van afsluiting wordt, is afhankelijk van de snelheid waarmee de geselecteerde marktpartijen de werkzaamheden kunnen uitvoeren. In de aankomende maanden wordt dit duidelijk tijdens het aanbestedingstraject.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
W. Wieringa J. van der Tak

Bijlagen:

1. Vervanging bruggen Voorlopig Ontwerp d.d. 22-05-23
2. Vervanging bruggen Schets Ontwerp d.d. 22-02-23